

Nevenka Drusany
Nana Cajhen
Dragica Kapko
Martina Križaj Ortar
Marja Bešter Turk

Slovenščina za vsak dan

7

Rešitve Učbenik

1 Da bo volk sit in koza cela ...

1. Andrej piše. Špela govori. Sonja posluša. Bojan bere.
2. Govorec in pisec.
Poslušalec in bralec.
Špela.
Andrej. Ker je pisec.
Bojan in Sonja. Bojan bere, Sonja pa posluša.
4. Učenci./Nežka, Jakob, Ana.
O načrtu za končno ekskurzijo.
Bled, dolino Soče, Ljubljano.
Ljubljano.
Zradi kopanja.
Ne. Za kopanje je še prezgodaj.
K Soči. Ker bi lahko pekli na žaru.
Ker v naravi ne smemo kuriti ognja. Ekskurzija je več kot samo izlet.
Ob pol desetih.
Prešernov trg.
5. Križanke, Mladinsko gledališče, Ljubljanski grad, Narodna in univerzitetna knjižnica, Tromostovje, Stara Ljubljana, spomenik Valentina Vodnika, Semeniška knjižnica
6. Trije.
Menjavali so se.
Nežka.
Vodila je pogovor./Natančno je predstavila svoj načrt.
Ne.
Ne.
Niso se strinjali glede kraja in časa ekskurzije, prireditve, hrane, zaključka ekskurzije.
Da.
7. č
b, c, č

Knjižni in neknjižni jezik

1. Nežka.
Ana in Jakob.
2. pejmo → pojdimo
kej → kaj, pej → pa
štos → zanimivo/zabavno
ful prezgodej → mnogo prezgodaj
ma → no
3. a, c, č, d, e, i, j, k, m
4. Obe različici.

Slovar slovenskega knjižnega jezika

1. Ana, begunec, čakati, domač, figa, hiša, kos, metla, prijatelj, tovarna, vlak, zob, življenje
2. oaza, oblak, odpeljati, ohišje, okovje, olupiti, omizje, oplaziti, orositi, oznanjati, ožigalkar
Na drugo.
3. obarvati, občutljiv, obdariti, obed, obiskovati, objekt, obkladek, oboleti, obrt, obziren
Na tretjo.
4. oblast, obledeti, oblika, obloga
Na četrto.

7. čarati, čarter
 V zgornjem levem in desnem kotu.
 Madžarski ljudski ples v dvočetrtinskem ali štiričetrtinskem taktu.
 V geslu sta pomena 1. in 2.
 Ne, ima dva pomena.
 Da. Ne. Beseda čarobija ima ob sebi oznako zastar. (zastarelo).
 Da. Ob vseh je pomen: čarovnik.
 Čarovnica.
 Stara čarovnica je začela vpiti name.
 čarati, čaren, čarilo, čaroba, čaroben, čarobija, čarobnica, čarobnik, čarobnost, čarodej, čarodejec, čarodejen, čarodejka, čarodejnik, čarodejnik, čarodejski, čarodejstvo, čarokrasen, čarostrelec, čaroven, čarovit, čarovitost, čarovnica, čarovnija, čarovnik, čarovniški, čarovništvo.
 Čarilo, čarodejstvo, čarovništvo.
 Čarobnost in čarovitost.

2 Gospod poštar, je kaj pošte zame?

2. c
3. Jernej.
 Da.
 Jožetu oz. Jože.
 Zasebno.
 V Kamniku.
 9. 9. 2007
 Da bi Jože začel razmišljati o tem, kako izboljšali šolsko glasilo.
 O skrbi za čisto okolje.
 Jože bi bralce obveščal o novi literaturi s področja varovanja narave, Jernej pa bi pisal o zraku in njegovi onesnaženosti.
 O tem, kako otrok odvadi kajenja svoje starše.
 Zaradi škodljivosti kajenja.
 Da.
4. bajlarca, slovarca, kul, adijo
 Biologijo.
 Slovenščino.
 Dober, v redu, zanimiv, privlačen ...
6. DA, NE, NE, NE, DA
 Prvo pismo je napisala Jožica Jež, drugo pa Sašo Kos. Prvo pismo je namenjeno Založbi Rokus Klett, drugo pa Jožici Jež. Prvo pismo je bilo napisano v Postojni, drugo pa v Ljubljani.
7. Jernej Jožeta tika, Jožica Jež in Sašo Kos pa naslovnika vikata.
 Ker Jernej Jožeta pozna, gospa Jež in gospod Kos pa se ne.
 Da. Adijo! Lepo Vas pozdravljam. Lep pozdrav
 Pozdrav, Čao, Se vidiva, Se slišiva, Dobro se imej ...
 S spoštovanjem, Lepo pozdravljeni.
 V Jernejevem.
 Da. Pisec je napisan v levem zgornjem kotu.
 Pozna sošolca Jerneja – ta je tudi podpisan.
 Da.
8. Ne.
 Npr. Spoštovani ...
 Npr. Lepo pozdravljeni ...
 Z imenom in priimkom.
 Ne.
 Npr. Dragi Janez ...
 Npr. Pozdravček ...
 Npr. Sašo ...

10. Druga za uradno pismo, prva pa za neuradno.
 Svoje ime, priimek in naslov.
 Desno zgoraj.
 Pod ime, priimek in naslov pisca.
 Ne.
 Ker naslovník pisca pozna.
 V mestu postavitve.
 Ne.
 Da.
 Desno spodaj.
 V neuradnem pismu napišemo samo ime, v uradnem pa ime in priimek.
 Da.

3 Naj grem ali ne?

2. c
 3. c
 4. Prvo in drugo.
 Iz nagovora.
 Vrženo je bilo v poštni nabiralnik ali kaj podobnega.

5.

	Zasebno ali javno	Neuradno ali uradno
Prvo vabilo je	zasebno	neuradno
Drugo vabilo je	zasebno	uradno
Tretje vabilo je	javno	

6.

1. vabilo	2. vabilo	3. vabilo
Nevenki.	Staršem.	Javnosti.
Dragica.	Učiteljica Milena Kosi.	PD Bovec.
Na praznovanje rojstnega dne.	Na govorilno uro	Na srečanje planincev.
V nedeljo, 10. 6. 2003, ob 15. uri.	V torek, 12. 1. 2003, ob 18. uri.	V soboto, 22. avgusta 2003, ob 11. uri.
V vikendu (št. 96) na Pokljuki.	OŠ Poljane, Kranj Prešernova c. 10, soba št. 40.	V domu Petra Skalarja na Kaninu.

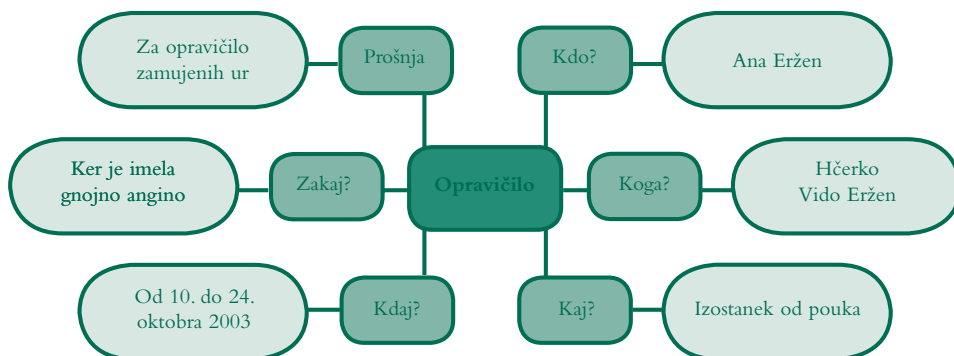
7. Kraj prireditve
 8. Kje bo prireditve./Kraj prireditve.

Vprašalni zaimki

2. Kdo, Komu, Kam/Na kaj, Kaj, Kje, Katero, Kdaj, Koliko, Kaj, Kako, Zakaj, Kako
 Po odgovorih.
3. Kakšen bo izlet? Koga vabi Sonja? Koliko časa bo trajal izlet? Komu oddaj prijavnico?
 Kdaj bo izlet? Kaj pokriva velik del Kočevske? Česa ne poznajo taborniki?
 Kje bodo čakali avtobusi? Kako kličejo Sonjo?
 Kakšen, koga, koliko, komu, kdaj, kaj, česa, kje, kako
4. Kdo? Koga? Komu? Koga? O kom? Nad kom? Kaj? Česa? Čemu? Kaj? O čem? Nad čim?
 Ker stojijo samostalniki v različnih sklonih; ker je v levem stolpcu podčrtana oseba, v desnem pa ne.
5. Čigav, Čigavega, Čigavemu, Čigavega, O čigavem, S čigavim
6. Katerega, O katerem, Pri katerem, Katerih, Katerima, Katero

4 Oh, ta gripa!

2. Vida in Petra.
Vida.
Ne.
Po glasu./Po barvi glasu.
Da.
Neuraden. Tikali sta se.
Da jo obvesti o svoji bolezni.
Ne.
Naj o njeni bolezni obvesti razredničarko.
4. Vidina mama in razredničarka.
Uraden. Vikali sta se; učiteljica je rekla mami *gospa Eržen ...*
Obvestila jo je o hčerkini bolezni.
Ker odgovarjajo za svoje otroke.
6. Vida in razredničarka.
Uraden. Vida je učiteljico vikala, rekla ji je *gospa učiteljica*
Ne.
Opravičilo.
Mama.
8. Ana Eržen.
Razredničarki.
Zasebno. Ker je namenjeno samo učiteljici.
Uradno. Uradni nagovor, vikanje.
Da.
Ker so zanje odgovorni.
- 9.

10. Vzrok odsotnosti.
11. 2. in 3. Ker je namenjeno eni osebi.
1. in 4. Ker je namenjeno javnosti.
Drugo je uradno, ker se naslovnika vika, nagovarja s spoštovani ...;
tretje pa je neuradno, ker gre za tikanje in neuradni nagovor ...

Svojilni zaimki

1. č
- 2.

Svojilni zaimek	Ime in priimek osebe
moja	Ana Eržen
mojega	Vesna Starc
moja	Jožica Anzelc
moje	Irena
moj	Marija Kranjc

c, c

3. tvoj, tvoje, tvojo

Svojilni zaimek	Oseba
tvoj	Alenka
tvoje	Ana
tvojo	Peter

b

4. Vašega

tvojo

Vašega

Ne. Ker nekatere naslovnike vikamo, druge pa tikamo.

5. moje, njen, njun, vaši, naši

Svojilni zaimek	Ime osebe
moje	Mojca
njen	Maja
njun	Maja in Andrej
vaši	Mojca in sošolci
naši	Mojca in sošolci

Povratni svojilni zaimek

1. Mojega, svojo, tvoj, svoj

3. b

4. Tininega.

- 5.

Svojilni zaimek	Lastnik
svoj	Metka
moj	Bine
svojega	Matej
tvojega	Bine
svojega	Matej
njenega	Tina

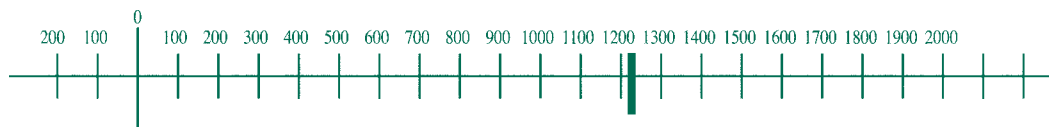
5 Vas z Rimljani in krofi

- širši zložnejši prehod čez gorsko slame iz ene doline v drugo ozemlje, na katerem se ločujeta dve porečji
hotel, v katerem se dobi prenočišče in zajtrk
zavarovan kraj, mesto, kjer se daljši čas zadržuje vojaška enota
strokovnjak, ki preučuje izkopanine, življenje in kulturo starih narodov
potrjen, dokazan, utemeljen
- O Trojanah.
Darinka Kladnik.
Da bi bralcem predstavila slovenski kraj Trojane.
Bralcem, javnosti.

4.

5. Ob odcepu za Zagorje.
6. 120.
7. b
8. b
9. 2000 m
10. Rimljani.
11. Atrans.
12. a, b, d
13. Nagrobniki, keramika, denar.
14. V 13. stol.

15. DA. Čez trojanski klanec se vijejo kolone avtomobilov v obe smeri ...
16. Po krofih.
17. Lega: ob glavni cesti Ljubljana–Celje, na sedlu Učka
Sestava: hiše pod glavno cesto in nad njo
Prebivalci: 120
Gospodarstvo: turizem, promet
Javne zgradbe: trgovina, gostilna, garni hotel, združni dom, pošta, gasilski dom
Zgodovina: rimska postojanka Atrans, slovenska naselbina od 1229
Znamenitosti: arheološke najdbe, trojanski krofi
19. Lega: na osamelcu sredi Ljubljanskega barja, ob avtocesti Ljubljana–Vrhnika
Prebivalci: okrog 400; delavci, kmetje
Javne zgradbe: šola, cerkev, gostilna, dve trgovini
Znamenitosti: Mali plac
20. Lega, prebivalci, javne zgradbe, znamenitosti.
Sestava, gospodarstvo, zgodovina.
21. ležijo, je, so, se odcepi, je, stojijo, živi, so, nimajo, hodijo, so, je, so bile, je vodila, je bila, obdajal je, se je razvila, so bila, so zamenjali, je stal, ohranjajo, je porušil, so zgradili, je bila (izpričana), je ostala, se vijejo, naredijo, pečejo
V sedanjiku.
V četrtem.

Samostalniške sklanjatve

1.

m. spola	ž. spola	s. spola
kilometer	cesta	Celje
zid	hiša	Zagorje
popotnik	Ljubljana	sedlo
vojak	vas	razvodje
konj	dolina	območje

2. Moškega.
popotnik, popotnika, popotniku, popotnika, popotniku, popotnikom
Končnico.
3. Ženskega.
šola, šole, šoli, šolo, šoli, šolo;
4. Srednjega.
leto, leta, letu, leto, letu, letom;
5. NE.
6. NE.
7. Ne sklanjata se enako.

Moške sklanjatve

1. kraj, prebivalcev, kilometra, časih, Atrans, Atila, vojskovodja, b

To je	Ne vidim nobenega
kraj	kraja
prebivalec	prebivalca
kilometer	kilometra
čas	časa
Atrans	Atransa
Atila	Atila
vojskovodja	vojskovodja
b	b

2. NE.
-a, -a, -a, -a, -a, -e, -e, -Ø
1. m: kraj, prebivalec, kilometer, čas, Atrans
2. m: Atila, vojskovodja
3. m: b, prva

1. moška sklanjatev

1. sošolec, svinčnik, Cene, avto
Samostalniki imajo v rodilniku ednine končnico -a.
4. bratranca Mateja, sošolca Marka, slona, medveda, leva, kenguruja, srnjaka, jelena, tobogan, sok,
čaj, krompir, riž, ričet
5. klancem, konjem, prijateljem, Alešem, ribičema
6. vrta, vlaka, mostu, gradu, strahu
V rodilniku ednine.
-a, -u, mostu, gradu
7. Prav: možje, zobje, gospodje, lasje
8. Kopra, učencev, Sošolca Petra, zvezka, psa,
9. denarja, pisarja, notarju, cesarju, ministru Gregorju, govoru,
10. očeta, Franceta, Cenetu, Mateja, Boža Sveteta, Markom, Binetom, Danetom, Jankom
11. Franceljna, nageljnov, dateljnov
12. zidova, sinovi, vrhovi, mostova, kresovi
13. Otroci, otroki, otrocih, otrok, Otroke. Otrokom
otroci, otrok, otrokom, otroke, o otrocih, z otroki

2. moška sklanjatev

1. Luka, Nives, Atila, vodja, Mitja, Žiga, sluga
4. starešino/starešina, pismonošo/pismonoša, strojevodjo/strojevodja, Žigo/Žiga, Luko/Luka,
Aljoši/Aljošu
6. Mihi/Mihu, Marku, Žigo/Žiga, Zmaga

3. moška sklanjatev

1. RTV, RK, NLB
2. -Ø
-Ø
Po 3. m. sklanjatvi.
3. Kratice lahko sklanjamo tudi po 1. m. sklanjatvi.

6 Cankarjev rojstni kraj

Ženske sklanjatve

1. znamenitost, Vrhnike, Ljubljana, stene, najdbah, posodah, zajemalkah, iglah, Ines, Beti
znamenitost – znamenitosti, Vrhnika – Vrhnike, Ljubljana – Ljubljane, stena – stene,
najdba – najdbe, posoda – posode, zajemalka – zajemalke, igla – igle, Ines – Ines, Beti – Beti
NE
-i, -a, -Ø

1. ženska sklanjatev

1. planota, občina, knjižnica, tovarna, restavracija, ladja, naselbina, višina, cerkev, sklanjatev, reka
4. gospa, gospo, gospe, Gospa, gospe, gospo, gospe
5. Bukev, bukve, Bukvi, bukev, bukvi, bukvijo
6. hčerjo, mater, mater, hčerjo, Mater, hčer, hčere, materjo
7. sester, metel, igel, tabel, bergel, škatel, bradelj, ladij, krogel
8. nogavice, roki, lici, rokavice, ušesa, nogi

2. ženska sklanjatev

1. poteh, vasi, smeri, nevarnosti, pasti
V drugo žensko sklanjatev.
V roditelju imajo končnico -i.
4. pesmijo, ljubeznijo, dlesnima, boleznimi, klopeh, stvareh, misli, bojaznijo, prikaznim, ljubeznima
5. Kri, krvi, krvi, kri, krvi, krvjo

3. ženska sklanjatev

1. Ines, Beti.
2. b
3. Da imajo nekatera imena v imenovalniku ednine končnico -Ø.
-Ø, -Ø, -Ø
3.
5. Ingrid Grom, mami, Karmen, Malči

Srednji sklanjatvi

1. naselje, Barju, življenje, obnašanje, oblačenje, orodja, izkopavanjih, Krško.
Naselje, Barje, življenje, obnašanje, oblačenje, orodje, izkopavanje, Krško.
Naselja, Barja, življenja, obnašanja, oblačenja, orodja, izkopavanja, Krškega.
-a, -a, -a, -a, -a, -a, -a, -ega
-a in -ega.
NE.

Navadna srednja sklanjatev

1. mesta, Barja, kolesa, Trebnjega, očesa, Trnovega, pisma, drevesa, dekleta, semena, Celja, Polževega NE.
Mesta, Barja, kolesa, očesa, pisma, drevesa, dekleta, semena, Celja
4. soncem, orodjem, igriščem, obnašanjem
4. pisem, debel, vesel, naselij, nadstropij, nasprotij
5. deteta, dekletu, imenom, vremenu, kolesa, drevesu, peresa
6. oko, oči, očmi, očesi, očesu, oči, očesi, očesa, očes.

Posebna srednja sklanjatev

1. Polževega, besedila, Sostrega, Trnovega, sena, Senovega, Krškega, okna, Globokega, Visokega, zlata, Trebnjega, Celja NE.
Polževega, Sostrega, Trnovega, Senovega, Krškega, Globokega, Visokega, Trebnjega
2. V imenovalniku ed. ima končnico -o.
DA.
Končnica -ega.
c
3. Koroškega, Vrsnem, Grosupljega, Šmartnem, Trebnjem, Trnovem, Visokem
4. moške: prva: korak, -a: druga: vodja, -e; tretja: UNICEF -Ø;
ženska: prva: lipa, -e: druga: perut, -i; tretja: mami, -Ø;
srednje: navadna: mesto, -a: posebna: Krško, -ega.

7 Moj dom je tudi moja država

1. Republika Slovenija
Ljubljana
Slovenski jezik.
2. c
3. Na Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško.
S Hrvaško, z Madžarsko.
4. c
Jadransko morje
5. Triglav, 2864 m
Dva tisoč osemsto štirinšestdeset; b
6. b
7. V Planici.
8. c
c
9. Bohinjsko, Blejsko
10. Sava, Soča, Krka
- 11.

13. Jože Plečnik, Jurij Vega, Janez Vajkard Valvasor, France Prešeren, Jakob Petelin Gallus, Ivana Kobilca, Rihard Jakopič
14. Zdravljica, France Prešeren
15. Od zgoraj navzdol: bela, modra, rdeča;
Rumene zvezde so iz grba celjskih grofov, Triglav je najvišja gora v Sloveniji, Jadransko morje.
- 17.

Lega	srednja Evropa
Mejne države:	Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška
Velikost:	20.265 km ²
Glavno mesto:	Ljubljana
Zastava:	bela, modra, rdeča in grb
Grb:	zvezde, Triglav, morje
Himna:	Zdravljica
Državni jezik:	slovenski jezik
Pokrajine:	Gorenjska, Dolenjska, Koroška, Prekmurje, Notranjska, Primorska, Štajerska, Bela krajina
Najvišja gora:	Triglav
Večje reke:	Sava, Soča, Krka
Kulturni spomeniki:	gradovi, Tromostovje, Prešernov spomenik, Križanke
Domača obrt:	čipkarstvo, suha roba, dražgoški kruhek
Pomembne osebnosti:	France Prešeren, Jože Plečnik, Jurij Vega, J. Vajkard Valvasor, Ivana Kobilca, Rihard Jakopič, Primož Trubar

21. V Prekmurju.

23. b

24. Skrbi za ohranjanje kulturne in naravne dediščine. UNESCO pomeni Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

25. Škocjanske jame.

Slogovno zaznamovane in nezaznamovane besede

1. Da.

Ker beseda oče ni slogovno zaznamovana.

2. Biologija. Slogovno nezaznamovana.

3. prepisovati, plin, enica, neopravičeno izostajanje od pouka, ogledalo, dobro, obraz, vse, prijateljica, deklica, sestra, zobotrebec, piti, jokati se

V pogovoru z vrstniki ali ...

8 Pod površjem in na nebu

1. Iz skorje, plašča in jedra.

Skorja in plašč iz kamna, jedro pa iz kovin.

Skorja.

Vroča in staljena.

Magma.

Ne.

Nenehno se gibljejo.

Ob njihovih robovih.

Skoznje lahko izbruhne magma.

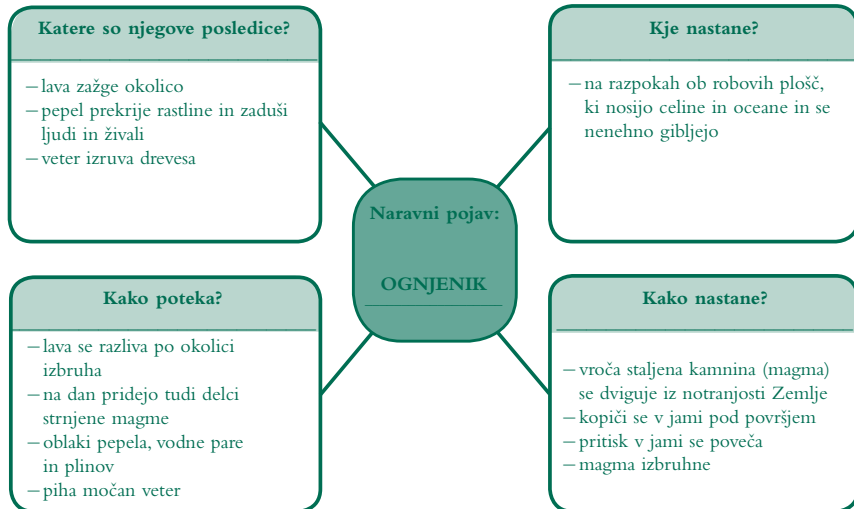
2. Ognjenik je dvig površja na zemeljski krogli, kjer magma doseže površje in se izlije v obliki lave. Vulkan. Magma je vroča staljena kamnina pod površjem, na površju pa je to lava.

Npr. Etna.

...
...

Ker je južna Italija na robu dveh plošč.

4.

6. DA, DA, DA, NE, DA

8. Ognjenik nasploh.

V sedanjiku.

Ker gre za ponavljajoči se pojav.

Opis naravnega pojava. Ta pojav se ponavlja.

Kazalni zaimki

tukaj - na Golovcu

2. takrat - pred dvajsetimi leti
ta - teleskop (ki ga kaže astronom)
takšnega - kot je teleskop, ki ga kaže astronom
to - svetla kroglā s sivimi oblaki
teh - gostih belih (oblakov)
tja - na Venero
3. to, Tja, taka, tisti, Taki, Ta, Tega
4. Ta, Tisti, Oni

9 Od zore do mraka

2. O Bojanu Prašnikarju.

č

Začne se ob 6, uri, konča pa okrog 23. ure.

Dnevi, ko je trening, in dnevi, ko je tekma.

V sedanjiku.

Ker se dogodki ponavljajo.

3.	Dan, ko je trening	Dan, ko je tekma
ogled nogometne tekme po televiziji	+	+
krajši dopoldanski trening		+
udeležba na novinarski konferenci		+
izbira enajsterice		+
zajtrk z igralci		+

4. a, b, č

5. Po zajtrku prebere časopise.

Pred kosilom vodi trening.

Po večerji odide domov.

Pred tekmo nadzoruje ogrevanje igralcev.

Med tekmo vodi igralce.

Po tekmi odgovarja na vprašanja novinarjev.

6. Če je tekma, pred zajtrkom, ki je ob devetih; če je trening, pa ob pol desetih dopoldne. Popoldanski.

7. Da bi izvedel, katere poškodbe in druge zdravstvene težave imajo igralci ter ali bodo lahko nastopili na tekmi.

Da bi odgovarjal na vprašanja novinarjev.

Da bi izvedel podatke, ki bi mu koristili pri delu.

Da bi pomagal svojim igralcem premagati nasprotnika.

Da bi raje in bolje igrali.

8. Strokovnjak za ...; pogovor z novinarji; nogometno moštvo.

10 V deželi vzhajajočega sonca

2. So lesene, streha sega nad zunanje stene, stene hiš so tanke.

Zaradi potresov.

Iz jekla, betona in opeke.

Riž, ribe, morske sadeže.

S paličicami.

Zeleni čaj.

Kimono. Iz svile.

Starejše ženske.

Posebna pričeska, posebni čevlji, nogavice in majhna torbica.

S posebnimi znaki.

15 let.

Jeseni.

Sumo.

...

Ne, je trening telesa in duha.

Karate.

5. maja, 15. novembra.

3. marca, 15. novembra.

Uspešno in srečno življenje.

Lutko s pobarvano zenico samo v enem očesu.

Ne, ikebana je po pravilih urejeno cvetje, bonsai pa je miniaturno drevesce.

4. c

V pretekliku.

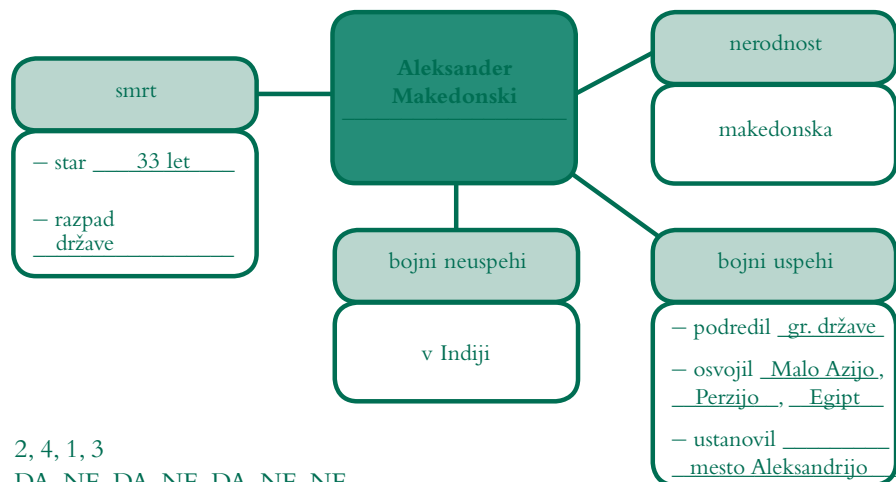
Oziralni zaimek

1. Kdor, kar, kjer, komer, kar, Kdor, kakršnega, Kolikor, koder
Enako se končujejo.
Na črko r.
2. Kdor, Kamor, Kogar, Česar, Kakršen, Kolikor, Kjer, Kar, Čigar
3. 5, 7, 9, 13, 3, 11, 14, 15, 2, 12, 4, 10, 1, 8, 6
4. Česar, Česar, čemur, Česar, čimer, kar, Česar, čigar, komer, Česar
5. katera, ki, kateri, ki, kateri, ki, katerega, ki, katerih

11 Zgodovina nas uči

2. O dvigu/razcvetu/preteklosti Makedonije
Iz učbenika za zgodovino
Strokovnjak.
Učencem 6. razreda.

3.

4. 2, 4, 1, 3
5. DA, NE, DA, NE, DA, NE, NE
6. c
7. 1, 4, 7, 2, 5, 3, 6
9. Za nekulturnega človeka, suroveža.
Barbarka.
Barbarizem, barbarstvo.
Nespreten posnetek starega grškega ali rimskega novca.
10. Iz grščine.
Tuj, negrški; tujec, Negrk.
Ne – iz grščine smo jo prevzeli prek latinščine in nemščine.
11. ker, da bi, ker, da bi, ker, ker
Zakaj mu je uspelo zavesti grške države?
Čemu se je podal na zahod?
Zakaj so ga v Egiptu častili kot faraona?
Čemu se je podal na vzhod?
Zakaj mu ni uspelo osvojiti Indije?
Zakaj so se mu uprli vojaki?
Grške države so bile oslABLJENE, zato jih je A. V. uspelo zasesti.
Želel je osvojiti Egipt, zato se je podal iz Male Azije na zahod.
Egipčane je osvobodil izpod Perzijcev, zato so ga častili kot faraona.
Želel je osvojiti še Indijo, zato se je podal na vzhod.
Čete so se mu uprle, zato ni osvojil Indije.
Življenske razmere so postale neznosne, zato so se mu vojaki uprli.
... zaradi njihove oslABLJENOSTI.
... zaradi želje po Egiptu.
... zaradi osvoboditve izpod Perzijcev.
Zaradi želje po Indiji ...

... zaradi upora njegovih čet.
 ... zaradi neznosnih življenskih razmer.
 vzrok, namen, posledico

12. Pred Kristusom.

Ker pr. pomeni pred, Kr. pa Kristus.
 Ker tako varčujemo s časom in prostorom.
 Ker je tak dogovor.

12 Brez dela ni jela

1. Plete venček iz rož.

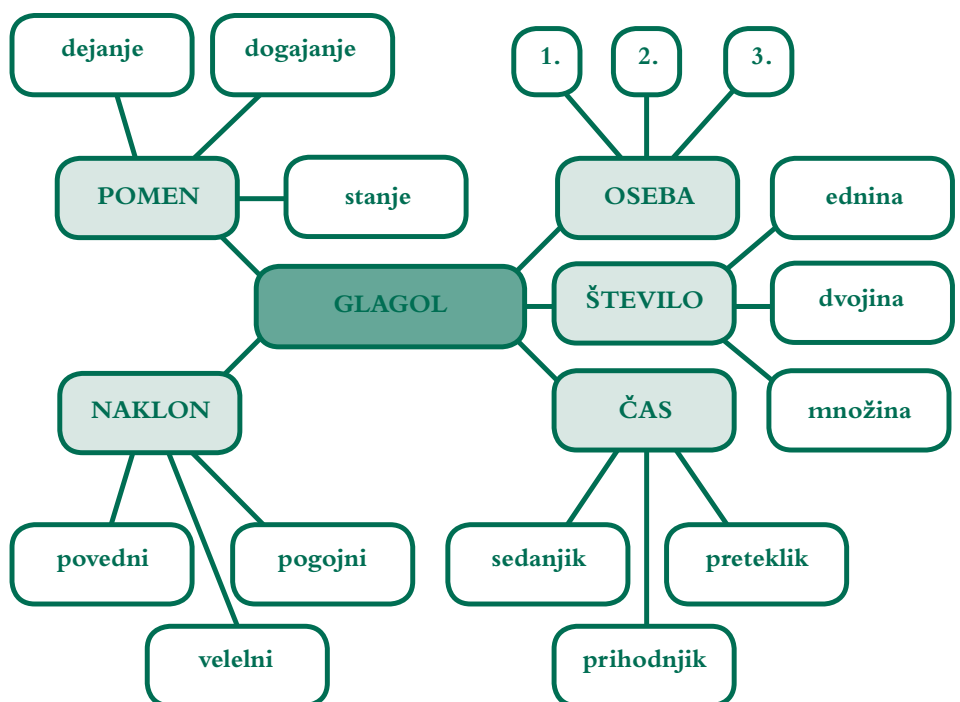
Padajo ji rože.
 Drži cvet.
 Tlači seno.
 Opazuje grabljico.
 Grabi seno.
 Mulita seno.

3. b

- 4. se je zanašel, je zapustil, odšel, so segli, je potolkel, zavzel, je gnalo, so bili, so preučevali, zapisovali, pošiljali, se je poročil, je prekoračil, je zgradila, je nadaljeval, se je srečal, premagal, so bila
- 5. stopali, prišli, stopili, oglasili, nastopili, potrudili, prišli
- 6. bodo šli, bomo, bo, bo pomagal, bom gledal/bomo gledali/bova gledala ..., bo dobil/boš dobil
- 7. želi, so, je, so, so, želijo, je

Glagolski naklon

- 1. zdrobiš, daš, dodaš, streseš, zliješ, paziš, speresh
- 2. daj, dodaj, stresi, zlij, pazi, sper
- 3. dal bi, (bi) dodal, bi stresel, bi zлил, bi pazil, bi spral
- 4. Povedni naklon: zdrobiš, daš, dodaš, streseš, zliješ, paziš, speresh.
 Velelni naklon: zdrobi, daj, dodaj, stresi, zlij, pazi, zamaši, sper.
 Pogojni naklon: bi zdrobil, bi dal, bi dodal, bi stresel, bi zлил, bi pazil, bi spral.
- 5. preberi, povej, speci, ne teci, vpiši
- 6. bi prebral/-a, bi povedal/-a, bi spekel/-a, bi tekel/-la, bi vpisal/-a
- 7. oglejte si, skrivaj se, piši, vrzi, povej
- 11. 4, 5, 1, 3, 2
- 12.

13 Srce mi je padlo v hlače

2. Lovro.
Da bi drugim predstavil, kaj se mu je zgodilo med počitnicami.
O jahanju slona.
Resničen.
Pripoved o dogodku na Tajskem.
4. Povedal je, kaj je delal lani na počitnicah.
Skoraj je padel s slona.
Da ga je vodnik ošvrknil s šibo.
Postavil se je na zadnje noge in glasno zatrobil.
Ustrašil se je.
Povedal mu je, da se slon hitro pomiri.
Povedal je, česa se je ob tem dogodku naučil.
5. Vodnik je rekel Lovru: "Slon je miroljubna žival in se hitro umiri."
Lovro je spoznal, da je slon velika, ne pa tudi nerodna žival.
6. c, b, b
7. DA, NE, NE, DA, NE, DA, DA
8. C, D, A, Č, F, B, G, H, E
c
9. V pretekliku.
Ker govori o preteklih dogodkih.
10. 1, 7, 4, 2, 3, 6, 8, 5
11. 3, 2, 1
12. 5, 6, 8, 1, 2, 7, 3, 4

Stalne besedne zveze

1. a
2. b, c
3. 5, 2, 4, 1, 3; 5, 1, 3, 2, 4
4. jo je začel napadati dolgčas, je imela dela čez glavo, ji je prišlo v glavo (se je začela dolgočasiti, je imela veliko dela, je začela razmišljati)
Besede so jo zadele v sredo srca, solze so ji privrele iz oči (Besede so jo prizadele, močno je zajokala)
mi ga ni vzel v misel (mi ga ni omenil)
5. Npr: je privekal na svet/mu je zibelka stekla; bo ... odšel na drugi svet; lije kot iz škafa; sta si skočila v lase; ne bi pasli/preganjali/prodajali dolgčasa,
6. Narediti, kar je bilo obljubljeno.
Biti vodja.
Ne držati obljube.
Zahtevati, da drži obljubo.
Izpolniti obljubo.
Včasih je bolje molčati.
Reči ni nič hudega.
Če si prijazen do ljudi, so ti taki tudi do tebe.
7. a
8. ni jela; prej melje; miši plešejo, seže v deveto vas; to Janez zna; bregove dere

Predlog

1. v, na; pred, za, med; pod, nad; iz; z
2. Na, po, s, v; iz, z; v, na; brez; Na, s, v; V, izpod, na, skozi; Na, pod;
Sklepal sem iz pomena sosednjih besed.
Ne.
c
3. zavetišču, koči; njihovih doživetjih; tla, mrazom; ležišča, kamnov, vetrom; desk, žebļjev, količkov
NE.

4. Mariboru, Maribor; Triglavu, Triglav; blokom, blok; drevesom, drevo; hribom, hrib
v, v; Na, Na; Pred, Pred; za, za; Pod, pod
Samostalnik je v različnem sklonu.
5. z, Z, Z, S, s, s, z, s, Z, S, s, z, Z
Pred soglasniki iz povedi TA SUHI ŠKAFEC PUŠČA pišemo predlog s,
pred vsemi drugimi pa z.
6. k, h; K; k; h; h; h; h
b
7. iz; iz, iz, s; s; s; iz; s; s; iz, iz; z; iz
B, A

14 Zgodilo se je v Mariboru

2. Pisec: novinar/-ka. T. R. Naslovnik: javnost.
V časopisu.
19. aprila 2003.
O ekološki akciji.
Akcija je že bila. Ker so glagoli v pretekliku.
18. aprila.
Štiri ure.
V tem času so se skavti zbrali, razdelili so se v skupine, zbirali odpadke, polne vrečke so pustili na dogovorjenem mestu.
V Mariboru. Skavti (volčiči, volkulje, roverji in vodniki).
Da.
Ker pripoveduje kot opazovalec dogodka.
Resničen.
3. Kateri dogodek je potekal? Kje so organizirali akcijo? Kdaj so jo organizirali?
Kdo je organiziral akcijo?
4. Skavti so se zbrali in razdelili v skupine.
Skupine so odšle v različne predele mesta.
Skupine so čistile, zbirale odpadke ...
Skavti so pustili vrečke na dogovorjenem mestu.
Mestna komunala je odpeljala vrečke.
5. b Ker gre za dogodek, ki se je že zgodil.
8. a, b, c

Števniki

1. Koliko kateri
Šest. V šesti.
2. glavni, vrstilni
4. 65, 65., 1., 1
5. osemnajst, osemnajsti, petsto ena, petstoprvi, dvatisočdvestoštirinšestdeseti, dva tisoč dvesto štirinšestdeset
6. Petnajst minut do dveh./Petnajst minut do štirinajstih./Trinajst in petinštirideset minut./
Ena in petinštirideset minut./Tričetrt na dve.
Devetnajst in petnajst minut. Sedem in petnajst minut./Petnajst minut čez sedem./Četrtna osem.
Osem in petinštirideset minut. Dvajset in petinštirideset minut./Petnajst minut do devetih./
Petnajst minut do enaindvajsetih./Tri četrt na devet.

Poved in stavek

1. Skavti so očistili del Maribora.
Makedonska plemena so živela severno od grške države.
Učenci in učenke naše šole so obiskali vrstnike iz Krškega.
Z veliko začetnico.
Piko.

2. 62
Šest.
pride, prečka, vidimo, zakriva, pravimo, se zgodi, se znajde, zakrije, vrže, živijo, opazujejo
Ena. Zemlja, včasih, točno med, Sonce, in, Luno.
3. Osem.
Ker je osem zaključenih enot, začetih z veliko začetnico in končanih s piko.
NE.
2, 2, 2, 2, 1, 1, 2, 2
Dve.
Šest.
4. Dve.
Ena.
Združili smo ju.
se razjasni, se prikaže; je, ima; vdira, začne; obdelujejo, bi pridelali
Dva.
in, ker, zato, da (bi)
5. c, c
6. č, c, č
10. oddaja, se ohlaja, se spreminja, imajo, poslušam, je umrl, so pokopali, so gradili, krožijo, pošiljajo
a, c, d
b, g
Trije.
Da: č in b
Da.
Npr: Ozeleni spomladi. Lovim ribe.
V dvogovoru.

15 Kaj pa se je zgodilo v Železnikih?

2. Novinar.
Javnost.
O prireditvi "Čipkarski dan."
Resničen.
Čipkarski dan.
V Železnikih.
Turistično društvo.
Da bi se ohranila kulturna dediščina.
Nekega poletnega dne.
Ves dan.
Obiskovalci so prišli iz vse Slovenije
Da.
Da.
Da.
Da. Ker je sporočevalec poročal o dogodku, ki se je zgodil.
3. 5 3 2 4 1
6. Izdelovanje čipk s kleklji.
9. V Idriji, Žireh, Železnikih, Rovtahn, Horjulu, Škofji Loki ...

Sestavine stavka – stavčni členi

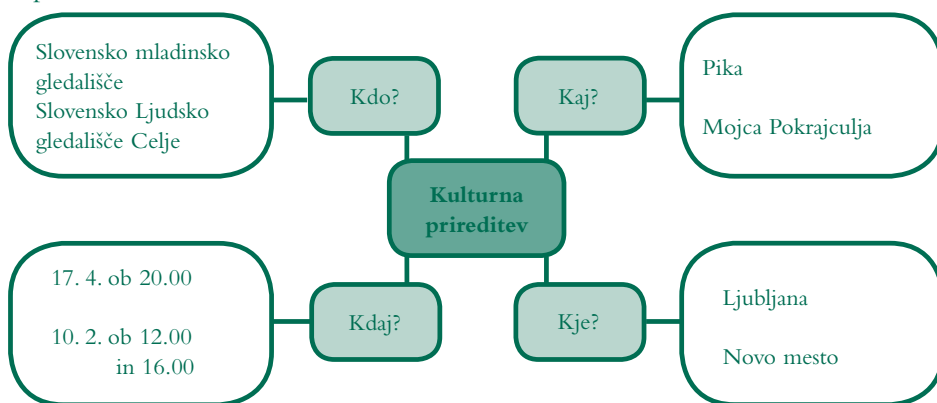
1. Iz enega. Iz dveh.
4. potiskajo, upočasnijo, spremenijo, nastane, rastejo
5. Vijugajo. Smučarji. Veselo. Po smučiščih.
6. iz več delov, različne podatke
Štirje. Nosijo štiri različne podatke.
7. 3, 3, 4, 4, 4, 3

8. čakajo – Kaj delajo? se smejejo – Kaj delajo? spijo – Kaj se dogaja? se topi – Kaj se dogaja? se giblje – Kaj se dogaja?
9. ne vidi, so umaknili, se igrajo, poškoduje, se spreminja
Človek. Ribiči. Otroci. Toča. Vreme.
10. ne marajo, kljubujejo, išče, je pripovedoval, so se spopadli
Česa – Dežja. Čemu – Slabemu vremenu. Kaj – Hrano. O čem – O Egipčanih.
S kom – S Perzijci.
11. sta šla, obrodijo, se premika
Kam – Na izlet. Kdaj – Poleti. Kako – Brez prestanka.

16 Namesto kina in televizije

2. Da bi bili ljudje obveščeni o kulturnih prireditvah in bi se katere tudi udeležili.
Naslove prireditev, njihov čas, kraj ...
V Labodjem jezeru.
Zvezdica Zaspanka, Labodje jezero ...
V SLGC in PDG.
Ne. Tudi predavanja.
Koncert Vlada Kreslina in Malih bogov.
...
Ne.
Ob 20. uri.
V CD.
Za Piko. Po telefonu.
Gorenjskega slavčka. Po začetku obiskovalcev ne spuščajo več v dvorano.
Ne.
V Novem mestu.
Ob ponedeljkih.
Mojca Pokrajculja, Zvezdica Zaspanka, Pika.
...
...
Naslov prireditve, kraj in čas.

3. Npr:

5. Pika
Labodje jezero
Gorenjski slavček
Droge? Ne hvala!
Stalna zbirka slovenske umetnosti.
6. Narodna galerija, Prirodoslovni muzej Slovenije, Slovenski šolski muzej, Slovensko mladinsko gledališče, Slovensko ljudsko gledališče Celje, Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica, Cankarjev dom, Slovensko narodno gledališče Ljubljana, Slovensko narodno gledališče Maribor

Povedek

1. Npr: živijo, se vozijo, vlečejo, lovijo, so nosili, so sedeli, opazovali, so potekale
b
stavčni, dela, dogaja,

2. segreje, se vrti, škropite, imaš, je trajal, smo opazili, boste izstrelili, oglejmo si, bi teklo

	Oseba	Število	Čas	Naklon
segreje	3.	ed.	sed.	pov.
se vrti	3.	ed.	sed.	pov.
škropite	2.	mn.	sed.	pov.
imaš	2.	ed.	sed.	pov.
je trajal	3.	ed.	pret.	pov.
smo opazili	1.	mn.	pret.	pov.
boste izstrelili	2.	mn.	prih.	pov.
oglejmo si	1.	mn.		vel.
bi teklo	3.	ed.		pog.

3. Da, Da, Ne, Ne, Ne, Da, Ne, Da.

V napačnih primerih so s povedkom podčrtani tudi drugi stavčni členi ali pa povedek ni v celoti podčrtan.

Osebek

1. Kdo je izdelal načrte za NUK?

Kaj varuje cerkev pred strelo?

Kaj gori?

Kdo je dokončal Jurčičeve Rokovnjače?

Kdo je premagal oslABLJENE grške države?

Kaj se raztopi v čaju?

Kdo, Kaj, Kaj, Kdo, Kdo, Kaj

2. Zemlja, Luna, Astronomi, Dimnikarji, Japonke, Astronavti

c

Vstavljene besede odgovarjajo na vprašanje kdo/kaj.

5. povzročijo

Orkani

so nastale

orglice

se je spremenila

Slamica

pokličemo

ovira

Poledica

sem popravljaj

Greste

je zmrznil

Beton

DA.

NE.

Ob požarih pokličemo gasilce. Včeraj sem popravljaj kolo. Greste v gledališče?

Iz povedka.

Ker je izražen v glagolski obliki v povedku.

Ne.

17 Deskamo po televiziji

3. Vreme. Izobraževanje. Izobraževanje/Prosti čas/Prireditve. Promet. Prireditve. Banke, borze. Promet.

4. Na str. 140.

5. Na str. 180.

6. Na str. 200.

7. Na str. 250.

9. Povzetki novic.

Deset.

Odpreti str. 134.

Ne. Zaradi zgoščenosti zapisanega.

Npr. Nato je še naprej ...

Predmet

1. Posodo. Smeti. Sobo. Prah. Televizor. Teletekst. Kazalo. Vremena. Vremenske podatke. Horoskop. Šale. Gregorja. /Njega. Na grafite. Človeka. Možgane.
c
2. Kaj je pomival Gregor? Komu je telefonirala mama? Koga krepi delo?
3. Koga, Česa, Komu, Čemu, Koga, Kaj, O kom, O čem, S kom, S čim
koga, česa, komu, čemu, koga, kaj, o kom, o čem, s kom, s čim; osebek;
7. Npr. filme, priznanje, palice, Ljubljano, stene.
Predmet.
V tožilniku.
10. bratrancu, dedku, Neži, materi
Predmet.
V dajalniku.
12. dekletu, zdravju, počitnicah, kolesu
Predmet.
V mestniku.
14. računalništvom, medom, peskom, obzidjem
Predmet.
V orodniku.
19. hrano, tož; poštarja, rod; kapnike, tož.; delu, daj.; papirja, rod.; nam, daj.; telegram, tož.; z Mojco, or.; me, tož.; o poročilu, mest; v dolino, tož; krmo, tož; z voznikom, or.

18 Tečem, skačem, tekmujem

2. Ne. Športne prireditve.
Pred tekmovanjem.
Zveza šprtних društev.
Javnosti, športnikom.
Da športniki vedeli, kdaj tekmujejo, gledalci pa, kdaj je na vrsti katera športna disciplina.
Na stadion ZŠD.
Enodevno.
Tri ure in pol.
Dečki in deklice osnovnih šol.
Iz sporeda tekmovanj.
Ura.
Dejavnost.
V teku na 60 m, skoku v višino, skoku v daljino, metu žogice, teku na 300 m, teku na 1000 m, štafeti 4 x 100 m.
Da.
Ne.
Ker so bile pred tem že opravljene druge faze tekmovanja.
Med posameznimi diciplinami. Da organizator pridobi čas za pripravo in tekmovalci lahko nastopajo večkrat.
Šola, katere predstavniki zmagajo v več panogah.

3.

Deklice	Dečki
Tek na 60 m	Tek na 60 m
Finale teka na 60m	Finale teka na 60 m
Tek na 300 m	Tek na 300 m
Tek na 1000 m	Tek na 1000 m
Štafeta 4 x 100 m	Štafeta 4 x 100 m

4. tek na 60 m (dečki, deklice)
tek na 300 m (dečki, deklice)
tek na 1000 m (dečki)
tek na 1000 m (deklice)
met žogice (dečki, deklice)
skoki v višino (dečki, deklice)
skoki v daljino (dečki, deklice)
štafeta 4 x 100 m

Prislovno določilo

1. Npr. na stadion, ob 15. uri, hitro, zaradi dežja, na tribuni, eno minuto, zaradi poškodbe, domov, pozno
2. č
3. na Bled – Kam smo se peljali?
v Filovcih – Kje smo kupili posodo?
hudomušno – Kako ji je pomežiknila?
poleti – Kdaj dozori žito?
zaradi suše – Zakaj so travniki porumeneli?
zaradi plazu – Zakaj so cesto zaprli?
previdno – Kako izkopljejo lončevino?
v Mezopotamiji – Kje so ljudje zgradili prva mesta?
molče – Kako smo hodili?
čez dve uri – Kdaj bo pripeljal?
med tekmovanjem – Kdaj je deževalo?
Kam, Kje, Kako, Kdaj, Zakaj, Zakaj, Kako, Kje, Kako, Kdaj, Kdaj
NE.
4. na Vrhniki – Kje se je rodil?
iz mest – Od kod tečejo?
v zrak – Kam se dvignejo?
do Indije – Do kod je segala?
po gozdu – Kod lomasti?
5. marca – Kdaj se začne?
do enih – Do kdaj imaš pouk?
uro in pol – Koliko časa je trajal film?
včasih – Kako pogosto se bojiš grmenja?
b, NE
Kdaj? Do kdaj? Koliko časa? Kako pogosto?